

جاز باسندا، باس شۇجىدىڭ نىمەن كاسىپ ارقىلى

(باسى 1 ـ بەتتە)

وتكەن ايدا، باس شۇجى شي جىنپىڭ شانىيىدىڭ جاشۇبىندە قىزمەت تەكسەرگەن كەزدە، “كىشكەنتاي ساغماۋ قۇلاق، ۇلكەن كاسىپ” دەپ القادى.

كۈرەڭگەي، اعاش ساغماۋ قۇلاق سىياقتى شاعىن داقىلدارغا ۇلكەن جالپى جوبا قامتىلغان. پارتيا 18 ـ قۇربلىتايىنان بەرى، باس شۇجى شي جىنپىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇعا كوپ رەت تەكسەرۋ، تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگەـ زىپ، كاسىپ ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋگە، دامتۇعا ايقىن بەتاللىس نۇسقادى.

جاز باسندا، ىمىز باس شۇجىدىڭ جۇرگەن نىمەن كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدىڭ دۇماندى جۇمىس باسنا باردىق. ونداعى جەبر بەتن جاپقان كۇرەڭگەي، خوش ىمىسى تارالغان شاي جاپىراعى، تابىن ـ تابىن قوي مەن سىيرىلار اۋىلداستاردىڭ كوڭىلدى جۇزدەرىمەن ۇندەسىپ، ەڭ كوركەم كورنىس بەدەرلەدى.

كۇرەڭگەي ”اۋقاتتائۇ كۇلىنە“ اينالدى، كەـ

دەيلەردى سۇيەمەلدەۋدە كاسپىتى يگەرۋ كەرەك
5 ـ ايدىڭ 12 ـ كۇنى، داتۇڭ قالاسى يۇنجوۋ رايونى شىيىڭ قالاشى تانجىياباۋ قىستاعىندا تۇتاـ سىپ كەتكەن كۇرەڭگەي قوڭىر سامالەن باياۋ تەربەلەدى. 45 جاستاعى ان چۇنشيا كۇرەڭگەيدىڭ اۋىلداستارىنىڭ ”اۋقاتتائۇ كۇلىنە“ اينالغاندىمەن اۋز كوزىمەن كۇا بولدى.

”يانىنڭۇانلىڭ سىرتىندا ىبىر ەل بار، جىبەك قۇرتىن وسىرمەيدى، كەندىر ەكپەيدى“. يانىشان ـ تايحائشاندىعى شوعر لانىپ تۇتاسىپ كەتكەن ەرەكشە كەدەي وڭىرلەر سىندى جوقشىلىق جايلاـ ان جەرلەردە ادامار جۇگەرى مەن قارا استىققا سۇيەنىپ تىرشلىك ەتىپ كەلگەن بولاتىن.

جەرگىلىكتى ورنىدا كۇرەڭگەي وسىرەتىن اداستور بولغانىمەن، پىسۇ مەزگىلى 3 جىلعا سوزدـ لادى، وعان جىناۋدىڭ، جايىپ كەپىتىرۋدىڭ، سۇارۇدىڭ قىين بولۇى قوسىلغاندا، اۋىلداستاردىڭ كولىمەندىردىپ وسىرۋگە باتىلى بارمايتىن.

پارتيا 18 ـ قۇربلتايىنان بەرى، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شايقاسنىڭ دابىلى بۇكىل ەلدە قاعىلىپ، جەرگىلىكتى ورنىن كۇرەڭگەي كاسىبىن جاناندىردۇعا بەكىندى. ان چۇنشانىڭ كۇيەۋى جاڭ شۇبىاۋ قىستاق كادرى بولغاندىقتان، ىسوز جوق، باستاماشلىدىق ەتۋى كەرەك بولدى. كوڭـ لىندە ازداپ قوبالجىمانىمەن، ول نار تاۋەكەل دەپ 300 مۇدان استام جەردى اينالىسقا سالدى. وسى ۇشىن ۇيى ىبرتالاي قارىز ارقالادى.

ەرى ـ زايىپتىلار سۇيەمەلدەۋ ساياساتتارىنىڭ ىركەس ـ تىركەس كەلەرىن ويلاماعان ەدى: ىبىر مۇ جەرگە كۇرەڭگەي كەسە 500 يۋان جارەدەماقى بەرۋ، كۇرەڭگەي قايدا ەكىلسە سۇدى، ەلەكتردى، جولدى سايكەستى سوندا جەتكىزۋ، ۇكىمەت كۇش شىعارىپ بۇكىل ەلدەن كۇرەڭگەي جىناۋشى قاىلدـ داۋ، بۇكىل رايوندىعى ورتا، باستاۋىش مەكەپتەرـ دىڭ الامدارىن جانە قاتايتىلغان الاڭى بار ورنىنارـ دى جازدىق دەمالىس كەزىندە كۇرەڭگەيدى جايىپ كەپىتىرۋگە بوساتىپ بەرۋ، كۇرەڭگەيگە جاـ راتلىستىق اپات جانە باعا ”قوس قامسىزداندىرۇىن“ بەرۋ...

”ۇيىمىزدىڭ كۇرەڭگەيى ماركا الدى، قاقتاپ كەپتىرۋ سەحى، توغازىتىپ ساقتاۋ قامباسى سىياقتى وگدەۋ سايكەستى قۇرىلعارلى سالنىدى“، ـ دەدى ان چۇنشيا.

2010 ـ جىلدىن بۇرىن يۇنجوۋ رايونىنداعى كۇرەڭگەي وسىرىلگەن جەردىڭ اۋدانى 16 مىڭ مۇعا جەتپەيتىن، قازىر سول كەزدىڭ 10 ەسەسىنەن اسىپ، جىلدىق ۇنىم قۇنى 700 مىلليون يۇانعا جەتتى. باستاماشى كاسىيورىنناردىڭ، سەلبەستىك كووپەراتىۋتەرنىڭ باستاماشلىدىغىندا كۇرەڭگەيـ دىڭ ۇنىم مولشەرى مەن سايباسى ورنىقتى بولدى، ساتۋ ارناسى مەن باعا دا قاھتاماسىز ەتىلدى، بىلتىر كەدەي وتباسىلارنىڭ ورتاشا كىرىسىنىڭ 10 مىڭ يۇاننان اسۇىن جەبەدى.

”اۋىلداستار كەدەيلىكتەن ارىلغاننان كەيىن، مەنىڭ ەڭ كوڭىل بولگەنىم كەدەيلىكتەن ارىلۇ ناتىجەسىن قالاي بەكەمدەۋ، قايتا كەدەيلەسۇدەن قالاي ساقتانۇ، اۋىلداستاردىڭ ۇزدىكىسىز كىرىستەـ رىن ارتتىرىپ، اۋقاتتائۇننا قالاي شىنايى كەپىلدىك ەتۋ بولدى“، ـ دەدى اتىز باسندا باس شۇجى شي جىنپىڭ اۋىلداستارعا.

كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شايقاسنىڭ جەڭسىنە جەتۋە، جاقسى جۇرگىزۋدە، كاسىپ ارـ قىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ ـ باس شۇجى

شى جىنپىڭ ەرەكشە ىمان بەرگەن ىبىر تۇتقا بولدى. 2018 ـ جىلى 10 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى ول گۇاڭدۇڭ چيىڭيۋان قالاسى ليانجىياڭكوۋ قالاشىعى ليانجاڭ قىستاعىندا قىزمەت تەكسەرگەن كەزدە بىلاي ەددى: كاسىپ ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلـ دەۋ ەڭ تىكە، ەڭ ۇنىمدى ادىس ەارى كەدەي وڭىرلەردىڭ قان جاساۋ يقۋاننى كۇشەيتۋدەگى، بۇقارانىڭ ۇز جەرىندە جۇمىستانۇننا كومەكتەسۇـ دەگى ۇزاق ۇاقىتتىق جوسپار.

ىبىر جىلعا جەتپەيتىن ۇاقىتتان كەيىن، 2019 ـ جىلى 7 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى شكى موڭغۇل چىفىڭ قالاسى حىنان ىمالىسى ما ـ انشان قىستاعىندا باس شۇجى شي جىنپىڭ بىلاي دەپ قايتالاي باسا دارىپـ تەدى: كاسىپ دامۇدىڭ نەگىزى، كاسىپ گۇلدەنسە عانا اۋىلداستاردىڭ كىرىسى ورنىقتى ارتادى.

سويسى سىبىر باعىمىشلىىنىڭ ونىمىدىلىگىن كورسەتۋدە جەر جاعايدىنا قاراي سىتەۋ نەتىك
تاڭ شەتى ەندى عانا سوگىلە بەرە 46 جاستاـ عى سىبىرى ما جۇنلىن مەن اىبەلى قاربالاستاي باستادى.

نىڭشيا كۇيۇان قالاسى جىڭيۋان اۋدانى داۋان اۋىلى ياڭلىڭ قىستاعى، 5 ـ ايدىڭ ورتاسىندا جاز لەبى بىلىنە باستادى. بۇل مالدىڭ تويىنا باستايتىن شاعى.

”ىبىر سىيردان ىبىر جىلدا از دەگەندە 5000 يۋان تازا كىرىس كىرەدى. سىبىر باقساڭ، تۇرمەـ عى وزگەرىستەردى تىلكە العاندا، ما جۇنلىننىڭ اڭـ گىمە تىەگى اعىتىلدى.

وسدان بىرنەشە جىل ىلگەرى، ياڭلىڭ قىستاـ عىندا تاۋدان شىعاتىن ىبىر عانا سەمەنت جول بار بولاتىن. قىستاقىعى باسىم كوپ ساندى كەدەيلەر سىياقتى ول دا توپىراق ۇيدە وتىرىپ، بىرنەشە مۇ جەرگە ۇستاپ استىق گەگىپ، ەگىس جۇمىسىنان قولى بوساعاندا ۇاقىتتىق جۇمىس سىتەپ، تۇرمەـ سىن ۇيى ـ ەتابى وتكىزىپ كەلگەن ەدى. ”اۋقاتـ تائۇدىڭ جولىن تايپاساڭ كەدەيلەسكەنىڭ كەدەيـ لەسكەن“، ـ دەدى ول.

2016 ـ جىلى 7 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى باس شۇجى شي جىنپىڭ جاۋىپ تۇرعان جاڭبىرعا قاراـ ماي ولاردىڭ قىستاعىنا بارىپ قىزمەت تەكسەردى. ”ول كەزدە قىستاقتا سىبىر باعاتىننار دا بار، ىبىراق كولىم قالىپتاستىرماعان بولاتىن“، ـ دەدى ياڭلىڭ قىستاعى پارتيا ياپچىكاسىنىڭ شۇجى جاڭ گۇجىيە، ـ ”باس شۇجى ىبىزدىڭ قىستاققا كەلىپ قىزمەت تەكسەرگەننىن كەيىن، كوپشىلىكتىڭ ىشوپ، مال كاسىبىن دامتۇ سەنىمى بارنىشا كۇشىيدى“.

جەرگىلىكتى ورنىن شارۋالاردى قوڭىر سىبىر بورداقپالزاۋعا شابىنتاندىرۇمەن بىرگە انگوس تولىدك سىبىرىن ەنگىزدى، مۇنداي سىبىردىڭ بۇزاـ ۇنىڭ باعاسى ادەتتەگى قوڭىر سىبىردان 2000 يۋان ارتىق بولادى.

الدىڭعى ايدا ما جۇنلىن باعىمداعى 3 سىبىرىن بازارعا سالىپ، 15 مىڭ يۋان تازا كىرىس كىرگىزـ دى. ”تاغى 12 سىبىرىم بار، وسى 2 جىلدا سىبىر بازـ رى ورنىقتى بولدى، قارىز اقشا الىپ سىبىر باسىن تولىقتىرۇعا داينىدىلپ وترىمىن“، ـ دەدى ول. قىستاقتا تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزگەن كەزدە باس شۇجى شي جىنپىڭ: جەر جاعايدىنا قاراي سىتەپ، كاسىپتى جەتلىدىرۋدى كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدى جەبەۋدىڭ ەتۇبىرلى جولى ەتۋ كەرەك، ـ دەپ اتاپ كورسەتتى. 4 جىلدىن بەرى، ياڭلىڭ قىستاعىنىڭ بۇقاراسى كاسىپ جولىن ەمال تاۋىپ ونىمىدىلگىن كوردى، مەنە بۇل باس شۇجىدىڭ نۇسقاـ ۇن تىپانقتاندىرۇدىڭ ناقتى امالياتى ەدى.

2013 ـ جىلى 11 ـ ايدا باس شۇجى شي جىنپىڭ حۇنان شىياڭشى تۇجىيازۋ، مياۋزۇ اۋتونوميالى وىلدـ سى حۋاىڭ اۋدانى شىبادۇڭ قىستاعىندا قىزمەت تەكسەرگەن كەزدە بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: ”كەدەي وڭىرلەر ىس جۇزىندىكتى شىعار ەتۇيىن ەتىپ، جەر جاعايدىنا قاراي سىتەپ، نەنى ەگۇزدى، نەنى باغۇدى، كىرىستى قايدان ارتتىرۇدى ويلاپ جەتۋى كەرەك“.

اۋىل شارۋاشلىق ونىمەردەن مانەرلەۋ، اۋىل ـ قىستاق ساياحاتىن دامتۇ سىياقتى 2 ـ، 3 ـ كاسپتەرـ دى جولعا قويۇدا دا جەر جاعايدىنا قاراي سىتەسۇ كەرەك. 2017 ـ جىلى 1 ـ ايدا باس شۇجى شي جىنپىڭ حىبەي جاڭجىياكوۋ قالاسى جانجىيە اۋدانى شىياۋارـ تاي قالاشىعى دىشىڭ قىستاعىندا: ”كەدەيلىكتەن دالەم ـ ەمال ارىلتۇدىڭ ۇنىمىدى جولىن جەر جاـ داينبا قاراي نىزدەۋ كەرەك“ دەپ باسا دارىپتەدى؛ 2019 ـ جىلى 9 ـ ايدا ول تاغى حىنان شىين ـ ياڭ قالاسى شىينشيان اۋدانى تىيانۋى اۋلى تىيانۋى داۋاننىـ دا ”اۋىل ـ قىستاق ساياحاتىن دامتۇدا كولىمىدى

شاعىپ، كولىمىدى قۇرىلىس سالۇعا سالىنايى، جەر جاعايدىنا قاراي سىتەپ، دۇرىس ارناعا ەتۇسىرىپ، ەداستۇرلى قىستاقتاردى جاقسى وزگەرتۋ، جاقسى قورعاۋ كەرەك“ دەپ اتاپ كورسەتتى.

ەكولوگىيانى الدىمەن ويلاستىرۇ مول ناتىجە بەردى، جاسىل دامۇ وركەندەۋدە
فىنچۇاڭ بايىرىعى قالاسىنان شىىىپ، باتسى ـ وڭىنۇستىككە قاراي ىسال جۇرگەندە حۇنسان شىياڭشى تۇجىيازۋ، مياۋزۇ اۋتونوميالى وىلىسى فىنچۇاڭ اۋدانى لىياۋجىياچياۋ قالاشىعى چاڭيۇتاڭ قىستاعىنا باراسىز.

بۇل ارادا تىستىترۇس، شاپتول، ماندىارين، پونكان، تۇكى شاپتول سىياقتى جەمىس اعاشتارى سامسىپ تۇر، سەمەنت جول تەگىس ەارى تازا، شەتەل ۇلكىسىندە سالىنغان ۇيلەر رەتىمەن ورنالـ لاسقان. تىستىترۇس گۇلىنىڭ خوش ىمىسى اڭقىعان باقشادا شاپتول قايتاپ قاربالىاستاپ جۇرگەن ۇاڭ انچۇان بەلىن جازىپ تەرىن سۇرتە تۇرىپ: ”قىستاقنىڭ وسى بىرنەشە جىلداغى وزگەرىسى وتە زور بولدى!“ دەدى.

چاڭيۇتاڭ قىستاعى تاۋ ەتەگىنە ورنالاسقانىدىقـ تان ەگىستىك جەرى از، تاۋداغى توپىراق قاياتى جۇقا، قىستاق تۇرعىندارى ۇزاق ۇاقىت بويى كۇرىش، جۇگەرىگە سۇيەنىپ ۇيى ـ ەتابى كۇنەلـ تىپ كەلگەن بولاتىن. جەرگىلىكتى حالقتا ”قىزىڭ بولسا چاڭيۇتاغعا ۇزاتپا، قۇدا ۇيىندە توزعان سەـ بەتتەن باسقا تۇكى جوق“ دەگەن ولەڭ بار.

”كەدەيلىك قالپىعان“ الپ تاستاۋ ۇشىن ۇاڭ انچۇان قاتارلىلار باستاماشلىدىقمەن سىرت جەرلەرگە بارىپ جەمىس ـ جىدەك گەگۇ تەخىچىكاـ سىن ۇيرەنىپ، جەمىس ـ جىدەك بازارىن تەكسەـ رىپ، ىلگەرىندى ـ كەيىندى ماندىارين، پونكان، تىستىترۇس، تۇكى شاپتول سىياقتى سورتتاردى ەنـ گىزدى. كوپشىلىك ەتۇرلى ـ ەتۇرلى قىينىشلىقتاردى جەڭىپ، ساپالى جەمىس ۇسىرىپ شىقتى، ماشىناـ لارعا تىپەلگەن جەمىس ـ جىدەككەر سىرتقا تاسلىپ، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ كىرىسى بارعان سايىن مولايدى.

كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ، وركەندەتۇدى ”ەكولوگىيالىق ورتانى قورعاۋمەن ۇشتاستىرۇ كەرەك“ ـ باس شۇجى 2013 ـ جىلى چاڭيۇتاڭ قىستاعىنا بارىپ تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزگەندە العا قويغان تالاپتارى قىستاق تۇرعىندارىنىڭ جاسىل ۇندىرىستى دامتۇننا ايقىن بەتالىس كورـ سەتتى. ۇاڭ انچۇان: ”تىستىترۇستى قاپتاغاندا ىبىر قاپقا 20 تىپىنداي اقشا كەتەدى، سولاي بولغانىمەن بۇل ادىس ارقىلى جەمىس سىرتىنىڭ تازا، اەمى بولۇننا كەپىلدىك ەتۇگە بولادى، اۋىل شارۋاشلىق دارىلەرى دە از پايدالانلادى، مۇنداي تىستىترۇس ادەتتەگىدەن ىبىر يۇاننان ارتىق قىمبات باعادا ساـ تىلادى“ دەپ مىسال كەلتىردى.

بىلتىر جىل سوڭىنا دەيىن، تۇتاس قىستاقناعى ەرەكشە جەمىس ـ جىدەكتىڭ ەگىس اۋدانى 4854 مۇعا كەڭەيىپ، جان باسىندىق ورتاشا تازا كىرىس 2013 ـ جىلىعى 6121 يۇاننان 23 مىڭ 419 يۇانعا ارتتى.

ۇاڭ انچۇان: ”ىبىزدىڭ تۇنىق سۇ، جاسىل تاۋلارىمىز كەدەيلەردى دالەم ـ ەمال سۇيەمەلدەۋـ دىڭ ارقاسىندا باعالى بايلىققا اينالدى، مۇنان كەيىن دە ۇزدىكىسىز جاقسى قورعاۋىمىز كەرەك“ دەدى تەبىرەنە.

ەكولوگىيالىق ورتانى قورعاۋ دەگەننىمىزدىڭ ۇزى وندىرگىش كۇشتى قورعاۋ دەگەندىك، ەكوـ لوگىيالىق ورتانى جاقسارتۇ دەگەننىمىزدىڭ ۇزى وندىرگىش كۇشتى دامتۇ دەگەندىك. بۇل باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ ۇزبەي ۇستىنانىعان ىدەيىياسى.

2015 ـ جىلى 2 ـ ايدىڭ 13 ـ كۇنى ول شانشى ـ گانسۇ ـ نىڭشيا توڭگەرىستىك بايىرىعى وڭىرلەرىن كەدەيلىكتەن ارىلتىپ اۋقاتتاندىرۇ اڭگىمە ماجىلدـ سىندە ”دامتۇ بارىسىندا ەكولوگىيانىڭ قىزىل سىزدـ مەن باتىل ساقتاپ، اسپاندا اقشا بۇلتى قالقتاعان، ىشوپ پەن اعاش قاۋلاي وسكەن، قوي مەن سىبىر قورا ـ قورا بولۇدى باستان ـ اياق سارى توـ پىراق ۇستىرتىنىڭ ەرەكشە كورنىسىنە اينىلدىرۇ كەرەك“ دەپ تالاپ ەتتى. وتكەن ايدا ول شانشى چىنپىڭدە قىزمەت تەكسەرگەن كەزدە ”تۇنىق سۇ، جاسىل تاۋ ەرى جاراتلىستىق بايلىق، ەرى ەكوـ نوميكالىق بايلىق“ دەپ تاغى اتاپ كورسەتتى. اۋىلداستاردىڭ ەكولوگىيانى الدىمەن ويلاستەـ راتىن جاسىل دامۇ جولىمەن مىزىعماي ىجۇرۇىن ۇمىت ەتەمىن، بۇل باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ تاپسىرماسى.

كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋدىڭ تىڭ سىتەرىن قاراستىرۇ

ەلەكتىروندىق ساۋدا ارقىلى ساتۇ ارناسىن كەڭەيتىپ، سان سالالى شارۋاشلىق ارقىلى ”سانتۇدىڭ قىين بولۇننان“ ساقاندى
سوڭغى ەكى كۇندە جاۋعان جاڭبىردان كەيىن، تاۋدىڭ ىشوبى جىياقالا ۇستىى. حىنان دۇڭيۇە قىستاعىنداعى سىنفاڭجىڭ وتباسلىق ەگىس الاڭىندا ەگىس الاڭىنىڭ قوجايىنى ياك چاڭئىاي ارام شوپىتەردى وتاۋعا ادام ورنالاستىردى دا، ۇزى قىستاقىعى ەلەكتىروندىق ساۋدانى اۋىل ـ قىستاققا جەتكىزىپ قىزمەت ەتەۋ پۇنكىتىنە بارىپ، جەدەل جەتكىزۋشىمەن زات جونەلتۇ ىمىسن اقىلداسۇعا اسىمىس جونەلدى.

”ەرىك ـ جىگەر، اقىل ـ پاراسات ارقىلى كەـ دەيلەردى جاقسى تۇرمىس كەشىرۋگە باستايتىق، جوعارى مەن تومەن تىلەكتەس بولىپ، تاماشا جول اشايتىق.“ ەگىس الاڭىنىڭ كىرەر اۋزىنا چاپـ سىرىلمىغان وسى بوساعالىق كوزگە ەرەكشە تۇسەدى.

2011 ـ جىلى ياك چاڭئىاي جول اپاتى سەبەبىنەن جارالانادى، دەنساۋلىعى نەگىزىنەن قالپىنا كەلگەن سوڭ شارۋاشلىق قۇرىمىسى كەلسە دە، تەخىچىكادان حابارى بولماغاندىقتان، بارىن سالىپ ەككەن اعاش كوشەتتەرى مەن گۇل مابىسالارى تۇگەل قۇراپ قالادى. اقشا تاپقانى بىلاي تۇرىسن، كوپ قارىزى ارقالايدى. ”كەدەي وتباسىلار قاتارىنا جاتقىزىلغان كەزىپدە قاتتى قىسىلدىم“، ـ دەدى ول.

جەرگىلىكتى ۇكىمەتتىڭ جەنەتكەنۇى مەن قولـ داۋىندا كەدەيلىكتىن ارىلغاننان كەيىن ياك چاڭئىاي وتباسلىق ەگىس الاڭىن قۇرىپ، باستىسى، ەكوـ لوگىيالىق اۋىل شارۋاشلىقمەمەن جانە اعاش كوشەتـ تەرىن، گۇل مابىسالارنى وسىرۇمەن اينالىستى. 2018 ـ جىلعا كەلگەندە، قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اترەنـ نىڭ كومهگىندە ەلەكتىروندىق ساۋدادان حابار سىىز ول ىنتىرەنەت جەلىسىمەن اينالىستى. دۇڭيۇە قىستاـ مەمەن جۇپ قۇراپ كومەكتەسىپ سۇيەمەلدەۋشى ورنىن جۇڭيۋان باسپا ىسوز مەديا توبى بۇلتىتىق كىتاپ سايىتىن اشتى، ەگىس الاڭى بۇلتىتىق كىتاپ سايىتى سىياقتى ەلەكتىروندىق ساۋدا نۇىغرلارىمەن سەلبەستىك ورناتىپ، ياك چاڭئىاي جارتى جىلدا 300 نەشە مىڭ يۋان كىرىس تاپتى.

2019 ـ جىلى 9 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى باس شۇجى شي جىنپىڭ دۇڭيۇە قىستاعىندا تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزدى. ول اۋىل ـ قىستاقنىڭ ەلەكتىرونـ دىق ساۋدا جانە جەدەل جولداما كاسىبىن بەلسەنە دامتىىپ، اۋىل شارۋاشلىعى ونىمەردىنىڭ ساتىلۇ ارناسىن كەڭەيتىپ، شارۋالردىڭ كىرىسىن ارتتىرۇ كەرەكتىگىن العا قويدى. بۇل ياك چاڭئايىدىڭ سەـ نىمىن اناغۇرىلم بەكەمدەپ، جەلدە ساتۇ سەرىپىنىن كۇشىيتتى.

قىستاقىعى ناۋىق وسىرەتىن كاسپىتىك وتباـ سىلارى، بال اراسى باىعمىشلىق وتباسىلارى، ەگىمىشلىك كاسپىتىك وتباسىلارى قاتارلىلار دا ونىڭ ەگىس الاڭىنىڭ ساتۇ جەلىسىنە قوسىلدى، ونىڭ ۇستىنە دۇڭيۇە قىستاقىنىڭ ەلەكتىروندىق ساۋدا ارقىلى كەدەيلەردى دالەم ـ ەمال سۇيەمەلـ دەۋ قىزمەت ەتەۋ ورتالىقمەن سەلبەسىپ، ”ەگىس الاڭى + كەدەي وتباسى + ەلەكتىروندىق ساۋدا“ سىندى ساتۇ ۇلكىسى قالىپتاستى.

بەيجىڭ، شاڭجاي، جىڭجوۋ... ساتۇ جەلىسى بارعان ساپىن كەڭەيىپ، ياك چاڭئايىدىڭ ارىنى دا ارتا ەتۇستى. ”بۇرىن جولداما جىبەرۋ ۇشىن اۋدان قالاشىعنا باراتىن ەدىك، قازىر تەلەفون سوسقاق بولدى جەدەل جولداما جەتكىزۇشى جەتىپ كەلەـ دى. مەن ىنتىرەنەتتەگى جۇلدىزدى جۇرگىزۇشلىرـ دى ۇسىنىس ەتىپ دۇڭيۇە قىستاعىن ۇگىتتەتىپ، اۋىلداستاردىڭ كۇرىش، تاۋىق جۇمىرتقاسى، ارا بالى، شاي سىياقتى ونىمەردىن سىرتقا تانىستىرماقـ شىمىن“، ـ دەدى ول.

باس شۇجى شي جىنپىڭ بىىل 3 ـ ايدىڭ 6 ـ كۇنى كەدەيلىكتىن ارىلتۇدان قامال الۇ شەنۇشى شايقاسىنىڭ شەشۇشى جەڭسىنە جەتۇ اڭگىمە ماجـ لىسىندە، ىنتىرەنەتتەن پايدالانىپ ساتۇ ارناسىن كەـ ڭەيتىپ، اۋىل شارۋاشلىعى ونىمەردىنىڭ ساتىلۇدـ نىڭ قىين بولۇ ماسەلىسىن ەتۇرلى ارنالار ارقىلى شەشۇدى ىشكەرىلەي اتاپ كورسەتتى.

ەلەكتىروندىق ساۋدا تۇرعىزان كوپىرلەر شاعىن شارۋا وتباسىلارى مەن ەرى بازالاردى تۇتاستىردى، ال، كولىمىدى كاسىپ سالاسىنىڭ دامۇى دا باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ نازارىنان تىسى قالعان جوق. 2016 ـ جىلى 5 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى ول جىلۇجىڭياڭ يچۇن قالاسىندا يوۋحاۋ ورمان شارۋاشلىعى مەكەمەسىنىڭ 10 مىڭ مۇلىق قاراجىدەك كاسىپى باقشاسىندا قىزمەت تەكسەرگەـ

دە كوپشىلىككە ورمان ىشى ەكونوميكاسىن داـ متۇدا بازاردى زەرتتەۋگە، ىسوز جوق، كوڭىل ىبولىپ، سان سالالى شارۋاشلىقتى كورنەكتىلىنىدـ رىپ، دۇرمەكپەن كەتۇدەن، ۇندىرۇ مەن ساتۇ تەپە ـ تەڭدىگىنىڭ بۇزىلۇىنان ساقتانۇ كەرەكتىگىن تاپسىردى.

اق شۇلان شاي تامىر تارتىپ بۇرشىكتەـ دى، ورنىقتى اۋقاتتائۇدا دارىندىلارعا سۇيەندى
5 ـ ايدىڭ 11 ـ كۇنى تۇستەن كەيىن گۇيجوۋ پۇ ـ ان اۋدانى دىگۇا قالاشىىنىڭ تۇنشاڭ قىستاـ عىنداعى ”العسى اينتۇ شاي باعىندا“ جىجىياڭنىڭ شاي مامانى چيان يرۇڭ شاي باىغىنىڭ قىزمەتكەرـ لەرىنە باىىپ ـ باپتاۋ تۇيىندەرىن ۇيرەتىپ جاتتى. ”ارىق شىعارۇداعى باستى ماقسات ـ جاڭـ بىرلى ماۋسىمىدا سۇ نىعىستىرۇ، ارىق وتە تەرەڭ بولماۋى، ىبىراق، ەڭسى بولۇى كەرەك“. ول ۇلكى كورسەتە ىجۇرىپ ەتۇسىندىردى. ونىڭ قاسىندا تۇرعان باىىپ قاراۋشى قىزمەتكەرلەر تان حۇا ـ اي مەن جاڭ مەي زەر سالا كورىپ، مۇقيات تىڭدادى.

2018 ـ جىلى 4 ـ ايدا جىجىياڭ انچى حۇاڭدۇ قىستاعىنداعى 20 شارۋا پارتيا مۇشەسى باس شۇجى شي جىنپىڭگە حات جازىپ، اق شۇلان شاپىن گەپ اۋقاتتائۇ جاعايدىنان مالسەمت بەردى، كەدەي وڭىرلەردەگى بۇقارانىڭ كەدەيلىكتەن ارىلۇنا كوـ مەكتەسۇ ۇشىن 15 مىلليون ەتۇپ شاي مابىساسىن بەرۇگە پەيىل ەكەندىكىتەرىن ايتتى. باس شۇجى شي جىنپىڭ ولاردىڭ ادىستەرىن تۇرأقتاندىرىپ، سۇ ىشكەندە قاينارىن ويلاۋ، پارتيانىڭ شاپاعاتىن ۇمتىپتاۋ تانىمىن كۇشەيتىپ، پارتيانىڭ قامىن ويلاۋ، الـ دىمەن بايىعاننار كەيىنگىلەردىڭ بايۇنا كومەكتەسۇ رۇشىن ساۋلەلەندىرۇ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شايقاسىنىڭ جەڭسىنە قول جەتكىزۇدە ەرەكشە ماڭىزعا يە ەكەننى باسا دارىپتەدى.

سول جىلدىڭ اباىغىندا 2000 مۇلىق ”بايىە 1 ـ ەگىلگەن ”العسى اينتۇ شاي باعى“ پۇ ـ ان اۋدانى دىگۇا قالاشىىنىڭ تۇنشاڭ قىستاعىندا جانە بايشا اۋىلىنىڭ چىتاناڭ قىستاعىندا تىپاناق تاۋىپ تامىر تارتىپ، 862 كەدەي وتباسىنداعى 2577 ادامدى قامـ تىدى. ىبىر جىلدىن استام ۇاقىت ۇوتتى، شاي مايدـ سالارى ايتارلىقتاي ۇسىىپ، بىيىل 3 ـ ايدىڭ 5 ـ كۇنى العاشقى شىرپۇ، جىناۋ جۇمىسى باستالدى.

45 جاستاعى تان حۇا ـ اي — ”العسى اينتۇ شاي باعىندا“ جۇمىس سىتەيتىن كەدەي شارۋا. تان حۇا ـ اي بىلاي دەدى: ”از ايدا 3000 يۋان تۇراقتى ەڭبەكاقى الامەن، تۇراقتى جۇمىسىم بار، ۇيسە دە